

Työeläkelaitoksille

ELÄKKEEN MAKSAMINEN OPINTOTUEN MAKSAJALLE

Toukokuun 1994 alusta tuli voimaan uusi opintotukilaki. Sen mukaan eläke tai sen osa on tietyin edellytyksin maksettava Kansaneläkelaitokselle silloin, kun takautuva eläke ja opintotuki kohdistuvat samaan aikaan.

Muuten eläkkeen maksamisesta muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen on annettu ohjeet eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä A 33/88.

Eläketurvakeskus

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivistoinen

Lakiosasto

10.5.1994

ELÄKKEEN MAKSAMINEN OPINTOTUEN MAKSAJALLE

Yleistä

Uusi opintotukilaki (65/94) tuli voimaan toukokuun 1994 alusta. Opintotuen toimeenpano siirtyy Kansaneläkelaitokselle ja opintotukikeskuksesta tuli kansaneläkelaitoksen toimiyksikkö. Korkeakoulujen yhteyteen jää edelleen opintotukilautakunnat.

Pääosa työeläkkeistä ja kuntoutusrahasta on ensisijaisia opintotukeen nähden ja opintotuki on lakkautettava, kun työeläke myönnetään. Osatyökyvyttömyyseläke otetaan sen sijaan tulona huomioon opintotukea myönnettäessä. Kun työeläke myönnetään takautuvasti, Kansaneläkelaitos saa periä työeläkelaitokselta tältä ajalta maksetun opintotuen.

Käytännössä takaisinperintää hoitaa opintotukikeskus ja korkeakoulujen osalta niiden opintotukilautakunnat.

Opintotukilain 6 §:ssä on lueteltu ne eläkkeet ja etuudet, jotka estävät opintotuen myöntämisen ja maksamisen. Tällaisia eläkkeitä ovat mm. työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaan myönnetty vanhuuseläke, varhennettu vanhuuseläke, yksilöllinen varhaiseläke, täysi työkyvyttömyyseläke ja työttömyyseläke. Myöskin työeläkelakien mukainen kuntoutusraha estää opintotuen myöntämisen ja maksamisen.

Opintotukilain 28 §:ssä on säädetty Kansaneläkelaitoksen oikeudesta periä takautuva eläke. Takautumis-oikeus on kuitenkin vain silloin, kun sitä koskeva vaatimus on tehty työeläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksamista.

Opintotukea koskevat säännökset tulivat voimaan 1.5.1994. Tämän jälkeen myönnettyä opintotukea voidaan periä eläkkeestä.

Menettely

Eläkkeen maksamisessa Kansaneläkelaitokselle noudatetaan pääosin vastaavaa menettelyä kuin työttömyyspäivärahan maksamisessa sosiaalivakuutuslaitoksille ja työttömyyskassalle (kts. yleiskirje A 32/88).

Opintotuen maksajan asiana on selvittää, onko opintotuen hakija jo hakenut tai aikeissa hakea eläkettä ja ilmoittaa takautumisvaateestaan eläkelaitokselle säädettyssä ajassa. Jos eläkelaitos on kuitenkin esi-

Lakiosasto

10.5.1994

merkiksi eläkehakemuksesta tai muulla tavoin saanut tiedon, että takautuvalta ajalta on maksettu opintotukea, eläkelaitos voi ottaa yhteyttä opintotuen maksajana toimivaan opintotukikeskukseen tai opintotukilautakuntaan, jotta tämä tietää ryhtyä perimistoimiin.

Eläkelaitos pidättää takautuvasti myöntämänsä eläkkeen, jos ilmoitus on tullut. Eläke pidätetään paitsi varsinaisen takautuvan ajan lisäksi myös työeläkepäättöksen antamiskuukaudelta ja sitä seuraavalta kalenterikuukaudelta. Puhelimitse voidaan sopia muustakin pidätysajasta. Pidätetty osa eläkkeestä voidaan maksaa vasta perimisilmoituksen saavuttua.

Eläkelaitos ilmoittaa saamansa ilmoituksen perusteella tiedon takautuvasti myönnetystä eläkkeestä suoraan opintotuen maksajalle. Tieto lähetetään samalla lomakkeella, jolla ilmoitus on saatu. Saamansa ilmoituksen perusteella opintotuen maksaja sitten lähettää perimisilmoituksen eläkelaitokselle.

Opintotuen maksaja lähettää perimisilmoituksen kaikille eläkettä maksaville laitoksille. Vaikka takautuvaa eläkettä ei tulekaan maksettavaksi, jokainen ilmoituksen saanut eläkelaitos palauttaa lomakkeen.

Takautuvaa eläkettä ei makseta eläkkeensaajalle itselleen ennen kuin opintotuen maksaja ilmoittaa, että eläke tai sen osa voidaan maksaa hakijalle.

Lakiosasto

27.4.1994

ELÄKKEEN MAKSAMISEN ENSISIJAISUUSJÄRJESTYS

Silloin, kun eläkettä joudutaan maksamaan eri ta-
hoille, on syytä noudattaa seuraavaa ensisijaisuus-
järjestystä:

1. Sairausvakuutusrahasto (TEL 4 d § 4 mom.)
2. YEL- ja MYEL-vakuutusmaksupidätykset (YEL 12 § 5 mom. ja MYEL 12 § 4 mom.)
3. Aiheettomasti maksetun eläkkeen kuittaus (TEL 17 b § 2 mom. ja TEL 4 c § 6 mom.)
4. Työnantaja (TEL 19 c §)
5. Työttömyyskassa/Sosiaalivakuutustoimikunta (TEL 19 a § 3 ja 4 mom.)
6. Kansaneläkelaitos (TEL 19 a § 5 mom.)
7. Kunta, sosiaalilautakunta, ehdottomat pe-
rusteet (TEL 19 a § 2 mom.)
8. Kansaneläkelaitos (Opintotukilaki 28 §)
9. Potilasvakuutusyhdistys (PotilasvahinkoL 9 §)
10. Ennen ulosmittausta erääntyneen eläkelaito-
ksen eläkkeensaajalta olevan muun saatavan
kuittaus
11. Ulosmittaus (UL 4 luku 7 b §)
12. Sosiaaliturvasopimukset
13. Sosiaalilautakunta, harkinnanvaraiset pe-
rusteet (TEL 19 a § 2 mom.)
14. Edunvalvojat, valtakirjat (TEL 19 b § 2
mom.)